

КРАЄЗНАВЧІ РЕСУРСИ СУЧАСНИХ МЕДІА

Викладач –Р.С.Стоян

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ МАТЕРІАЛУ.

1. Витоки народного краєзнавства. Найдавніші літописи, найперші друковані часописи, що висвітлювали краєзнавчу тематику.
2. Відомі діячі науки, літератури, мистецтв, котрі досліджували історію, побут, фольклор, мистецтво, культуру, населення, звичаї, природу України.
3. Предмет дослідження краєзнавства.
4. Практичне застосування краєзнавчих досліджень.
5. Краєзнавство 19 століття: виникнення наукових осередків і товариств.
6. Сучасні громадські товариства, організації, діяльність яких покликана пропагувати й зберігати історію.
7. Краєзнавча авторська публіцистика на шпальтах регіональної періодики.
8. Формати, жанри телевізійних, радійних передач краєзнавчого спрямування в регіональному та всеукраїнському етері.
9. Географічні особливості, етнографічні, історичні, археологічні передумови, природні ландшафти, культові споруди слобожанського краю,що є цікавими для дослідників.
10. Національні, державні історико-культурні заповідники, меморіальні комплекси Сумщини, України. Акції «Сім чудес Сумщини», «Сум чудес України».
11. Джерела й методи збору інформації, систематизація, узагальнення.
12. Ознайомлення з краєзнавчими виданнями Сумщини.
13. Робота з краєзнавчою літературою, бібліотечними каталогами, періодикою, архівними документами, Інтернет-джерелами.
14. Музеї як осередок краєзнавства. Заснування туристсько-екскурсійної справи.
15. Сучасні проблеми збереження історичної, культурної спадщини в Україні. Порушення містобудівних норм, знищення через хаотичну забудову історичної спадщини.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ. ТЕСТИ.

Увага: правильну відповідь може давати не лише один варіант, але й два, три та навіть всі разом одночасно.

Тест 1. Що ж таке "краєзнавство" (дефініція)? *(Правильну відповідь підкреслити).*

Відповідь А. Краєзнавство - творчо-пошукова діяльність, дослідження історії, природи, матеріальної і духовної культури певної території (краю), отримання інформації та популяризації її серед населення. **Відповідь Б.** Краєзнавство -це сукупність інформації про ту, чи іншу країну з погляду історії, яку варто досліджувати не лише науковцям, але й будь-кому.

Тест 2. Що таке "історична правда"? *(Необхідне підкреслити).*

Відповідь А. Те, що відповідає дійсності, істина. **Відповідь Б.** Певна сукупність достовірних відомостей про що-небудь.

Відповідь В. Оцінка, яку дає подіям той, чи інший народ, нація.

Тест 3. Які жанри, формати є найцікавішими, найефективнішими щодо висвітлення краєзнавчої тематики на ТБ? *(Можливі варіанти підкреслити).*

Відповідь А. Кореспонденція. **Відповідь Б.** Репортаж. **Відповідь В.** Репортаж + нарис. **Відповідь Г.** Репортаж + нарис + елементи шоу.

Тест 4. Де можуть використовуватись краєзнавчі дослідження? *(Можливі варіанти підкреслити).*

Відповідь А. У навчальних програмах загальноосвітніх закладів, вищої школи. **Відповідь Б.** Для реалізації державних програм щодо захисту пам'яток історії та архітектури. **Відповідь В.** Спонування до створення нових та відродження забутих туристичних маршрутів. **Відповідь Г.** Як підґрунтя для академічної науки.

Тест 5. Які основні функції краєзнавства? *(Необхідне підкреслити).*

Відповідь А. Виховна, розважальна, навчальна. **Відповідь Б.** Пізнавальна, наукова. **Відповідь В.** Пізнавальна, наукова, навчальна, виховна.

Тест 6. Яку літературну пам'ятку можна вважати прикладом найдавнішого краєзнавства?
(Правильну відповідь підкреслити).

Відповідь А. «Апостол» І. Федорова (1574 р.). **Відповідь Б.** Давньоруська пам'ятка літератури “Слово о полку Ігоревім”.

Тест 7. Найвідоміші дослідники історії України 19-го сторіччя? (Правильну відповідь підкреслити).

Відповідь А. М. Максимович, П.Куліш, Т.Шевченко, М.Костомаров.
Відповідь Б. І. Франко, Л.Українка, М. Коцюбинський. **Відповідь В.** М. Шашкевич, Я. Головацький, І.Вагилевич.

Тест 8. На яку посаду було зараховано Т.Г.Шевченка в Археографічну комісію? (Правильну відповідь підкреслити).

Відповідь А. Археолога. **Відповідь Б.** Художника. **Відповідь В.** Писаря.

Тест 9. Назвіть сучасних дослідників –краєзнавців Сумщини? (Правильну відповідь підкреслити).

Відповідь А. П. Сапухін, Л. Сапухіна. **Відповідь Б.** М. Чугай, Г. Петров. **Відповідь В.** Б.Корогод, Г. Корогод, В.Звагельський, О. Корнієнко.

Тест 10. Визначити спеціалізацію дослідників Сумщини: дореволюційні часи; чеховська тематика; вторгнення, окупація та звільнення від німецьких загарбників під час Великої Вітчизняної війни. (Правильне підкреслити).

Відповідь А. Чеховська тематика –Г.Корогод. Велика Вітчизняна війна, партизанський рух – Л.П.Сапухіна. **Відповідь Б.** Чеховська тематика –Л. Сапухіна. Велика Вітчизняна війна, партизанський рух – Г. Корогод. **Відповідь В.** Доба Київської Русі, давньоруська пам'ятка «Слово о полку Ігоревім» - Г. Петров. Видатні українські

митці, династія Харитоненків –В.Звагельський. **Відповідь Г.** Доба Київської Русі, давньоруська пам’ятка «Слово о полку Ігоревім» - В. Звагельський. Видатні українські митці, династія Харитоненків – Г. Петров.

Тест 11. Які державні установи, громадські товариства, організації покликані пропагувати історію, а також зберігати історичні пам’ятки, національну спадщину? (Правильне підкреслити).

Відповідь А. Державні музеї та архіви. **Відповідь Б.** Товариство охорони пам’яток історії та культури. **Відповідь В.** Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Т.Г. Шевченка. **Відповідь Г.** Національна спілка краєзнавців.

Тест 12. Які нагальні проблеми збереження історичної, культурної спадщини в Україні? (Правильну відповідь підкреслити).

Відповідь А. Верховній Раді належить розробити та ухвалити відповідне законодавство. **Відповідь Б.** Є потреба збільшити фінансування на реставрацію та утримання пам’яток історії та архітектури (як на рівні держави, так і місцевих бюджетів). **Відповідь В.** Організація благодійних проектів щодо збору коштів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

№	Назва навчально-методичних матеріалів Основна навчальна література	Вид	Кількість примірників
1	Дем’янчук Г.С. Українське краєзнавство: сторінки історії (Г.С.Дем’янчук, Б.Г.Дем’янчук, А.Г.Дем’янчук.-К.:Вид.центр «Просвіта»,2006. - 296с. –Бібліогр.: с.247-253.	наукове видання	1
2	Уривалкін О.М. Історичне краєзнавство:Навчальний посібник. –К.: КНТ,2006.	посібник	1

	-296с.		
3	Тронько П.Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). – К., 2000. – 270 с.	монографія	1
4	Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посібник / За заг. ред. В.Ф. Іванова. - К.: Академія Української преси, 2004. - 262с.	посібник	3
5	Сапухин П. А. А. П. Чехов на Сумщині / П. А. Сапухин. - Суми : Ред.-изд. отдел облуправлення по печати, 1993. - 107 с. : портр.		1
6	Сапухіна Л.П. Історія сумських козацького та гусарського полків : Короткий іст. нарис / Л.П. Сапухіна ; Сумський обл. краєзнавчий музей. - Суми : Сумська обл. громад. орг. "Центр соц.-гуманіт. розвитку "Рідний край", 2005. - 48 с. : іл. - (Сумщина в іменах).		1
7	Матеріали науково-практичної конференції дослідників "Петровські читання". 2 черв. 2006 р / Держ. архів Сумської області. - Суми, 2006. - 100 с.		1
8	Сапухіна Л. П. Навчальні заклади дореволюційних Сум / Л. Сапухіна. - Суми, 2000. - 30 с.		1
	Додаткова рекомендована література		
9	Вечерський В.В. Глухів / В.В. Вечерський, В.І. Белашов. - К. : Абрис, 2003. - 168 с. - (Малі іст. міста України).		
10	Вечерський В.В. Монастирі та храми Путивльщини / В.В. Вечерський. - К. : Техніка, 2007. - 168 с. - (Національні святині України).		
11	Вечерський В.В. Пам'ятки архітектури й містобудування Лівобережної України : Виявлення, дослідження, фіксація / В.В. Вечерський. - К. : А.С.С., 2005. - 586 с.		
12	Голодомор 1932-1933 років на Сумщині. Упоряд. Л.А. Покидченко. - Суми : Ярославна, 2006. - 356 с. : іл. – (Держ. архів Сумської області).		
13	Голодомор на Сумщині в спогадах очевидців : зб. матеріалів. кн. 2 / упоряд. С. В. П'ятаченко. - Суми : МакДен, 2008. - 184 с. - (До 75-их роковин Голодомору 1932-1933 років в Україні).		
14	Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. 3 : Діячі науки. - Суми : СумДУ, 1999. - 104 с.		
15	Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. 1 : Діячі науки. - Суми : Собор, 1998. - 68 с.		
16	Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. 2 : Діячі науки. - Суми : Собор, 1999. - 54 с.		
17	Земляки : альманах Сумського земляцтва. Вип. 5. -		

	Суми : Собор, 2009. - 295 с. : іл.		
18	Земляки : Альманах Сумського земляцтва. Вип. 4. - Суми : Собор, 2007. - 271 с. : іл.		
19	Земляки : Альманах Сумського земляцтва в Києві. Вип. 3. - Суми : Собор, 2006. - 271 с.		
20	Земляки : Альманах Сумського земляцтва. - Суми : Собор, 2005. - 272 с.		
21	Земляки : Альманах Сумського земляцтва. Вип. 2. - Суми : Собор, 2005. - 271 с. : іл.		
22	Золотое ожерелье Сумщины: Путивль, Глухов, Ромны: Путеводитель. - Х.: Прапор, 1987. - 151 с. : ил.		
23	История городов и сел Украинской ССР: В 26 т. Сумская область. - К. : Главная ред. УСЭ, 1980. - 700 с. : ил.		7
24	Іванущенко Г.М. Голодомор 1932-33 років: очима свідків, мовою документів : Северинська сільрада Сумського району / Г.М. Іванущенко. - К. : Укр. Вид. Спілка, 2003. - 59 с.		
25	Іванущенко Г.М. Залізом і кров'ю. Сумщина в національно-визвольній боротьбі першої половини ХХст. : Історико-документальні нариси / Г.М. Іванущенко. - Суми : Собор, 2001. - 192 с.		
26	Історичні маєтки Сумщини та їх володарі. Родоводи. - Суми : Обл. універсальна наук. б-ка, 2003. - 36 с.		
27	Кандыба И.А. На житейских перекрестках / И.А. Кандыба. - Сумы : МакДен, 2005. - 380 с. : ил.		
28	Книга Пам'яті Сумської області : в 3-х т. т. 2 : Зруйновані храми Сумщини. Мартиролог втрачених святинь / Авт.-упорядн. О. М. Корнієнко. - Суми : Ярославна, 2007. - 324 с. : іл.		
29	Конотопська битва: погляд через століття. Матеріали науково-теоретичної конференції / Сумська обл. держ. адміністрація, Конотопська районна держ. адміністрація, Всеукр. товариство "Просвіта" ім. Т.Г.Шевченка. - Конотоп, 2007. - 60 с.		
30	Корнієнко О.М. Зруйновані храми Сумщини = The history of destroyed and partly ruined monuments of cult in Sumy region : мартиролог втрачених святинь / О. М. Корнієнко. - Суми : ПП Ніконоров В. І., 2009. - 368 с. : іл.		
31	Корнієнко О.М. Нариси військової історії України. Сумський слобідський козацький полк 1659-1765 рр. / О. М. Корнієнко. - К. : Наш час, 2008. - 488 с. : іл. - (Невідома Україна). - (Пам'яті краєзнавця Г.Т. Петрова (1936-1997)).		
32	Корогод Б.Д. Нарис історії Сумщини. Вип. I : 3 найдавніших часів до середини XVII ст.: Посібник з історії рідного краю / Б.Д. Корогод, Г.І. Корогод. - Суми : Козацький вал, 1999. - 94 с.		

33	Корогод Б. Л. Сумська область у роки Великої Вітчизняної війни / Б.Л. Корогод, Г.І. Корогод, М.І. Логвиненко. - Суми : Козацький вал, 2003. - 178 с.		
34	Манько М. О. Суми та сумчани у документах сучасників. Кн. 1 : (1655-1919) / М.О. Манько. - 2-е вид., доп. - Суми : Мрія-1, 2007. - 441 с.		
35	Панченко С. М. Флора національного природного парку "Деснянсько-Старогутський" та проблеми охорони фіторізноманіття Новгород-Сіверського Полісся : Монографія / С.М. Панченко; За заг. ред. С.Л. Мосякіна. - Суми : Унів. кн., 2005. - 170 с.		
36	Сотник О.М. Православна Сумщина (Нариси з історії православ'я на Сумщині): (988-2004) / О.М. Сотник. - Суми : Козацький вал, 2004. - 198 с.		
37	Суми. Вулицями старого міста : Іст.-архіт. альбом / Упоряд. Ю.С. Кобиляков, В.С. Соколов, В.К. Шейко. - Суми : АС-Медіа, 2003. - 264 с. : іл. - (Рідний край).		
38	Суми. Пам'ять старих вулиць = Сумы. Память старых улиц = Sumy. Memori of old streets. - К. : Вид. дім "Фолігрант", 2009. - 324 с. : іл.		
39	Ткаченко Б.І. Під чорним тавром : документи, факти, спогади. Істор. розвідка про геноцид на Україні, і зокрема на Сумщині, в 1932-1933 роках, скріплена найвищим суддею - людською пам'яттю / Б. І. Ткаченко. - 2-е вид., доп. - Суми : Мрія-1, 2008. - 784 с.		
40	Ткаченко Б.І. Під чорним тавром: Істор. розвідка про геноцид на Україні і, зокрема, на Лебединщині в 1932-1933 роках, скріплена найвищим суддею - людською пам'яттю / Б.І. Ткаченко. - Лебедин : Білий лебідь, 1993. - 464 с.		